

Робоча нарада МАБ ЮНЕСКО «Роль екомережі Полісся в забезпеченні сталого розвитку регіону» (Шацьк, 19–21 вересня 2006 року)

19–21 вересня 2006 року на території Шацького національного природного парку (Волинська обл.) на базі пансіонату «Шацькі озера» відбулася робоча нарада «Роль екомережі Полісся в забезпеченні сталого розвитку регіону». Організаторами міжнародного семінару виступили Національний комітет України з програми ЮНЕСКО «Людина і біосфера», МАБ ЮНЕСКО та Японський трастовий фонд JFIT.

У нараді брали участь близько 50 осіб з Білорусі, Данії, Нідерландів, Польщі, України та представник Секретаріату МАБ ЮНЕСКО (м. Париж). Серед учасників були представники національних комітетів МАБ ЮНЕСКО України та Білорусі, співробітники наукових установ (Інститут зоології НАН Білорусі, Поліський агроecологічний інститут (м. Брест), Університет М. Кюрі-Склодовської (м. Люблін), Сільськогосподарський університет (м. Люблін), Сільськогосподарський університет (м. Варшава), Інститут ботаніки та Інститут гідробіології НАН України, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Львівський національний університет імені Івана Франка, Фізико-механічний інститут ім. В.Г. Карпенка НАН України, Житомирський державний університет тощо) та об'єктів природно-заповідного фонду (біосферного резервату «Прибузьке Полісся» (Білорусь), Поліського національного парку (Польща), Шацького НПП, Черемського ПЗ, Поліського ПЗ, РЛП «Прип'ять-Стохід» (Україна)), представники місцевої адміністрації, Державного комітету лісового господарства України, Міністерства закордонних справ України та деяких неурядових організацій.

Пленарне засідання на тему «Міжнародне співробітництво з метою забезпечення сталого розвитку Полісся» відкрив П.М. Черинько (заступник голови Комітету МАБ ЮНЕСКО України). Керівник української делегації національного Комітету МАБ ЮНЕСКО Я.П. Дідух оголосив порядок денний робочої наради і виголосив доповідь «Створення, наукові та практичні засади функціонування ТБР «Західне Полісся» і його значення для розробки механізмів сталого використання і збереження біологічної та ландшафтної різноманітності». Координатор проекту, представник секретаріату МАБ ЮНЕСКО Ліса Хівасакі зробила доповідь «JFIT — проект створення транскордонного біосферного резервату та регіональної екологічної мережі в Поліссі», у якій розглянула організаційні та фінансові аспекти проекту, навела інформацію про план його реалізації.

Після цього були заслухані доповіді Р. Добровольського (Польща) «Пропозиції щодо створення нового ландшафтного парку у долині р. Буг»; Т.Л. Андрієнко-Малюк (Україна) «Наукові основи формування Поліського екологічного коридору як основа охорони біорізноманітності регіону»; М.Є. Нікіфорова (Білорусь) «Завдання формування національної екологічної мережі Білорусі та її інтеграція в загальноєвропейську екомережу», в якій представлено схеми екологічної мережі Республіки Білорусь та раціонального розташування природних територій республіканського значення Республіки Білорусь на 2006—2015 роки; Н.А. Юргенсон (Білорусь) «Ресурси ландшафтно-і біологічної різноманітності та перспективи формування транскордонного біосферного резервату в прadolині річки Прип'ять» і ряд інших.

Під час наради розглянуто спільну номінаційну форму на ТБР «Західне Полісся» з обговоренням зонування (виділення ядра, буферних та транзитних зон).

Другого дня робочої наради відбулася екскурсія територією Шацького НПП з метою відпрацювання та уніфікації методик польових досліджень між вченими різних країн (С.О. Афанасьєв, М.Д. Гродзінський, В.І. Матейчик, Д.М. Якушенко). Під час екскурсії обговорено методи досліджень угруповань та екосистем на прикладі різноманітних об'єктів (лучні, болотні, озernі, лісові екосистеми тощо), оглянуто Шацький природничий музей та дендропарк.

По обіді відбулася офіційна презентація Шацької міжвідомчої науково-дослідної екологічної лабораторії (ШМНДЕЛ), засновниками якої є Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України (м. Львів), Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, Національний лісотехнічний університет (м. Львів) та Шацький НПП. Доповіді виголосили директор ФМІ академік НАН України В.В. Панасюк, керівник ШМНДЕЛ В.В. Кошовий та заступник керівника Р.Ф. Федорів, після чого учасники наради ознайомилися із матеріально-технічною базою лабораторії.

Під час наради проходила постерна сесія, на якій представлено стендові доповіді науковців, котрі вивчають територію Шацького НПП, а також узгоджувалися камеральні методи досліджень, що викликали гострі дискусії.

За результатами робочої наради прийнято резолюцію, підписану керівниками національних Комітетів МАБ ЮНЕСКО, в якій визначено межі регіональної екомережі Західного Полісся: від західної межі Польського Полісся до межі майбутнього ТБР у прадолині Прип'яті. Польська сторона запропонувала розширити межі ТБР «Західне Полісся» за рахунок приєднання земель уздовж Західного Бугу, напроти білоруського БР, територій південніше сучасного БР та м. Влодава. Вирішено картувати територію регіональної екомережі та потенційного ТБР у прадолині Прип'яті у масштабі 1:200 000, а карти ТБР «Західне Полісся» виконати у масштабі 1:50 000. Для класифікації рослинності слід використовувати підходи Браун-Бланке, класифікація екотопів має базуватися на класифікації EUNIS з деякими можливими модифікаціями. Для оцінки стану екосистем буде застосовано Індикатори сталого розвитку ООН. Водна рамочна директива ЄС прийнята як основна для оцінки стану водних ресурсів. Учасники схвалили перелік загроз екосистемам і біотичним угрупованням, запропонований українськими експертами. З метою подолання невідповідностей та координації діяльності вирішено організувати робочі групи з географії, гідробіології, ботаніки та зоології, які мають розробити методологію уніфікації досліджень до лютого 2007 року.

У резолюції міститься звернення до національних комісій у справах ЮНЕСКО з проханням підготувати проект міжурядової угоди про взаєморозуміння з питань організації трilaterального біосферного резервату «Західне Полісся» (Білорусь, Польща, Україна).

Робота проходила у дуже високому темпі, відбувалися жваві дискусії, активно обговорювалися та узгоджувалися спірні питання, зав'язувалися наукові контакти. Наступну робочу нараду за проектом заплановано провести 2007 року в Білорусі.

П.М. ЧЕРІНЬКО, Т.В. ФІЦАЙЛО, Д.М. ЯКУШЕНКО